

Llegenda dels captius alliberats

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Joan de Vilatorrada i Joncadella
Emplaçament: Santuari de Joncadella

Coordenades:

Latitud: 41.74573
Longitud: 1.80547
UTM Est (X): 400678
UTM Nord (Y): 4622235

Classificació

Número de fitxa: 08218-39
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tradició oral
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle: XIV-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: La tradició que s'ha mantingut entorn a aquesta llegenda és en aquests moments escrita.
Protecció: Inexistent
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Cova de Joncadella](#)

[Santuari i hospederia de Joncadella](#)

Autoria de la fitxa: Arqueociència S.C. SL (Raquel Valdenebro)

Data de registre de la fitxa: dl., 12/02/2001 - 01:00

Descripció

Lligada a la veneració de la Mare de Déu de Juncadella es troba la llegenda dels dos captius alliberats, segons la tradició per la Mare de Déu, que es pot considerar com un dels seus miracles. La llegenda es materialitza amb la representació de dos personatges, ubicats a dreta i esquerra dels peus de la imatge de la Verge a l'altar de l'església. Els dos personatges es troben agenollats amb les mans alçades i lligades i el cap aixecat en actitud de plegaria. La llegenda té dues versions; segons Casadevall: "Dos joves orfes fills de Juncadella, en una de les lluites que en defensa de la Fe, sostingueren ab los turcs, caigueren en son poder. Transportats al Àfrica en qualitat d'esclaus, carregats de cadenes foren tancats a una presó de la ciutat d'Argel: allí sospiraven contínuament per la desitjada pàtria: fins que un dia adormint-se en la oració acostumada a la seva inoblidable Verge, al dia següent, sens saber com ni qui los havia donat llibertat es trobaren ab gran admiració de la gent i d'ells mateixos en les seves pròpies cases i en el senyalat dia de la Festivitat de Ntra. Senyora que allà se celebrava. Per això és coneguda la devotíssima imatge ab el nom de Verge dels Captius, encara que més comunment de Juncadella".. Segons Sarret i Arbós: " Dos fills de Juncadella del Mas Mollet l'un, i del Mas Besora l'altre en una de les lluites que sostingueren contra els turcs, enemics de la fe catòlica, caigueren presoners d'aquells, foren desterrats a l'Àfrica en qualitat d'esclaus i en l'actual ciutat d'Alger en masmorra fortament grillonats. No cal dir que el seu primer i darrer pensament de cada dia era dirigit a sa pàtria i família, i les primeres i últimes paraules que sos llavis, matí i vespre, murmuraven eren dites a sa divina i estimada Mare, la Verge de Juncadella.....Amb aquest desig i rendits de fatiga i dels mals tractaments que els donaven els moros salvatges, anaren al vespre a descansar; i tot dient llurs oracions a la Verge, s'adormiren...Qui els havia de dir aquell dia que a l'endemà es trobarien lliures dels moros a l'església de Juncadella i als mateixos peus de sa Alliberadora?. Doncs, així mateix va succeir, amb pasme i admiració de tota la gent, inclús d'ella mateixos, que no saberen donar raó de com tan gran prodigi s'havia obrat." (SARRET I ARBÓS, 1929)

Observacions:

Al marge de la tradició recollida per Sarret i Arbós i altres autors de principis de segle, i del testimoni material de les figures dels dos captius ubicades als peus de la Mare de Déu del Santuari de Juncadella, ni els actuals propietaris del Mas Mollet, ni del Mas Basora conserven cap tradició ni coneixement oral lligat a aquesta pretesa història familiar.

Història

Sarret i Arbós va iniciar algunes investigacions històriques a fi de poder donar versatilitat i datar aquesta llegenda. Segons ells, al llibre del Veguer de Manresa, l'any 1309, i en de la família de Berenguer Mercader, de l'arxiu notarial, escrit pel notari Jaume d'Arters, apareix un tal Bernat Mercader com a Comissari Reial per reclutar gent de Manresa i la seva vegueria a fi d'enrolar gent a l'armada que Jaume II estava preparant per anar ha lluitar contra el regne de Granada. Entre els cridats apareixen Pere Çavit de Juncadella (Çavit era el nom antic de l'actual mas Mollet) i Jaume Besora de Juncadella. (SARRET I ARBÓS, 1929)

Bibliografia

AA.DD.(1984), Recopilació de la història del municipi de Sant Joan de Vilatorrada. Sant Joan de Vilatorrada. ANÒNIM (1914), El santuario y la virgen de Juncadella. Revista Ilustrada Jorba, núm 63. Manresa. Pàgs. 69-72. ANÒNIM (1913),Juncadella: breu notícia del santuari y de la imatge y dels captius. Manresa. ANÒNIM (1922), Novena en honor de la Mare de Déu de Juncadella. Manresa. BALLÚS G. (2000), Guia de festes del Bages. C.E.B. Col·lecció de guies. Núm 2. Manresa. BENET I CLARÀ A.(1985),

Història de Manresa. Dels orígens al s.XI. Manresa. SARRET I ARBÓS J.M.(1915), Història y tradiciones de Juncadella. Lleida. SARRET I ARBÓS. J.M.(1929), Santuari de Nostra Senyora de Juncadella: història i tradicions. Manresa.

